

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 03
E toezicht@odh.nl
I www.odh.nl

Aan

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
04 MEI 2017	-	ODH-2017-00048377	Toezicht & Handhaving Milieu	R. Matai
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
-	-	00484797	T&H Wm, Overlastmeldingen	06 528 84 428
Betreft				Email
voortgang incidentmelding, Westvlietweg 7 te Den Haag				radjen.matai@odh.nl

Geachte

De Omgevingsdienst Haaglanden ODH oefent voor alle gemeenten in de regio Haaglanden en voor de Provincie Zuid-Holland in de gebruiksfase toezicht uit op bedrijven en activiteiten waarop de milieuregels van toepassing zijn.

In de bewonersbrief van 3 maart 2017 informeerden wij u over onze acties na ontvangst van de meldingen over slagschaduw door de rotor, geluid bij bepaalde windrichtingen en over de verlichting op de windturbine. U kunt deze brief en aanvullende rapportages downloaden via [de link: tinyurl.com/windturbineDH](http://de.link:tinyurl.com/windturbineDH)

Na de bewonersbijeenkomst op 7 maart 2017 in de Oude of Martinikerk in Voorburg registreerde de ODH 41 nieuwe meldingen, afkomstig van ongeveer 30 omwonenden. Een klein gedeelte van deze nieuwe meldingen gaat over schaduw van de rotor, de rode lampen op de turbine of algemene visuele aspecten. Het grootste gedeelte van de nieuwe meldingen gaat over geluidsoverlast.

In dit voortgangsbericht informeren wij u opnieuw over onze ondernomen acties en het geplande toezicht in de komende periode.

Slagschaduw

Aanvankelijk ontvingen wij veel meldingen over slagschaduw. Uit informatie van de Dienst Stedelijke Ontwikkeling DSO en de exploitant van de windturbine bleek dat in de periode van proefdraaien de sensoren van het stand-still mechanisme niet optimaal werkten. Half januari is dit probleem opgelost waardoor de rotor nu wordt stilgezet als er slagschaduw op kan treden.

Sinds eind januari heeft de ODH de juiste werking van het stand-still mechanisme gecontroleerd door regelmatig te kijken of de rotor stilstaat op die momenten dat slagschaduw op zou kunnen treden. Het mechanisme blijkt goed te werken. Dit blijkt ook uit een overzicht van start- en stoptijden van de exploitant.

Twee bewoners hebben ons laten weten nog schaduw van de rotor te zien op het Ceva-terrein, in tuinen of op straat. Wij hebben contact opgenomen met hen en toegelicht dat zij beschermd worden door het tegen slagschaduw op woon- of slaapkamerramen. Wij hebben afgesproken dat zij als zich toch nog slagschaduw voordoet, zij dit met begin- en eindtijden aan ons doorgeven zodat wij dit kunnen onderzoeken.

Licht

Op de windturbine is signaalverlichting gemonteerd in de kleuren rood en wit. Deze verlichting is verplicht ingevolge internationale regelgeving voor luchtverkeer. Nadat de exploitant van de windturbine toestemming heeft verkregen van de Inspectie I&M knipperen de rode lampen niet meer. Sinds 7 maart 2017 zijn twee nieuwe klachten over de signaalverlichting ontvangen door de ODH. Op grond van de milieuregelgeving kan dergelijke obstakelverlichting niet worden verboden. De Inspectie voor Leefomgeving en Transport is belast met het toezicht op het juiste gebruik van deze signaalverlichting. De ODH heeft de meldingen overgedragen aan de Inspectie I&M.

Visueel

Wij ontvingen vijf nieuwe klachten over de visuele aspecten. Bewoners vinden dat de turbine te dicht bij woningen staat, dat de windturbine niet thuis hoort in de bebouwde omgeving, melden zich te storen aan reflecties van zonlicht dat op de rotor valt of melden hinder te ondervinden van het zicht op de draaiende rotor. De windturbine is reeds voorzien van de voorgeschreven verf die reflecties zo veel mogelijk tegengaat. Visuele hinder is overigens een ruimtelijk ordeningsaspect dat samenhangt met de plaatsing. Wij sturen deze meldingen daarom door naar de Dienst Stedelijke ontwikkeling DSO.

Geluid

Het geluid van een windturbine varieert met de windkracht op as-hoogte. Daardoor zal ook het geluid dat een windturbine maakt binnen een zekere bandbreedte variëren. De windturbine voldoet aan de wettelijke eisen zo lang de jaargemiddelde norm niet wordt overschreden.

De hoorbaarheid bij woningen is vooral afhankelijk van de positie van de rotor ten opzichte van die woningen onder invloed van de windrichting, en afhankelijk van de aan- of afwezigheid van maskerend stoorgeluid, zoals het geluid van de wind en van verkeer op leefniveau. In de avond- en de nacht waait het op leefniveau gemiddeld minder hard dan overdags en is er ook minder geluid van verkeer. Daardoor neemt de kans dat een windturbine hoorbaar is bij woningen, 's-avonds en 's-nachts toe.

In verband met de meldingen over het geluid van de windturbine hebben wij sinds begin februari, aanvankelijk zonder resultaat, een flink aantal malen ter plaatse geluisterd wanneer en in hoeverre de windturbine hoorbaar is bij woningen. In maart hebben wij met een aantal bewoners afgesproken dat zij onze toezichthouder bellen als de windturbine hoorbaar is. Dit om een indruk te krijgen van wat zij dan precies horen.

Op 23 maart in de avond, op 17 april in de middag en op 1 mei in de nacht hebben wij het geluid van de rotor bij woningen gehoord. Een kenmerkend 'whoesh-whoesh' geluid dat 's-nachts het duidelijkst hoorbaar was. Een aantal bewoners gaf aan dat zij afhankelijk van de windrichting de indruk hebben soms ook het geluid van het verkeer beter te horen. Dat hebben wij nog niet waargenomen.

Voorafgaand aan de bouw heeft de initiatiefnemer van de windturbine met een akoestisch onderzoek en modelberekeningen naar de verspreiding van het geluid, aan de gemeente Den Haag aangetoond dat aan de wettelijke geluidnormen wordt voldaan. Omdat er een doorontwikkeld type windturbine is geplaatst, voorzien van stillere rotorbladen, is opnieuw akoestisch onderzoek uitgevoerd. Uit dit rapport blijkt eveneens dat de windturbine voldoet aan de wettelijke geluidnormen.

Zoals aangegeven in onze brief van 3 maart 2017 hebben wij de achterliggende fabrieks- en rekengegevens waarmee het akoestisch rapport is gemaakt opgevraagd en een extra doorrekening uitgevoerd. Ook op basis van die berekening constateren wij dat de windturbine niet meer geluid maakt dan volgens de landelijke regels is toegestaan. Omdat dat een jaargemiddeld geluidnorm is, is hiermee niet gezegd dat de rotor nooit te horen is. Afhankelijk van de weersomstandigheden is het geluid van de windturbine bij woningen niet of meer of minder te horen.

Geluidmetingen

Akoestische rapporten over windmolens zijn mede gebaseerd op door de fabrikant van de windturbine overlegde gegevens over het brongeluidniveau van de turbine. Door metingen in het veld kan worden vastgesteld of het akoestisch rapport een getrouw beeld geeft van de werkelijke geluidniveaus. Hoe dat moet is voorgeschreven in het wettelijke meetvoorschrift bij het Activiteitenbesluit, waarbij metingen dienen plaats te vinden onder specifieke condities op een voorgeschreven afstand en positie van de windturbine. De gemeten waarden worden vervolgens in een rekenmodel omgezet naar een jaargemiddelde waarde. Door zo te meten en rekenen kan, nu proefondervindelijk, worden gecontroleerd of aan de geluidnormen wordt voldaan.

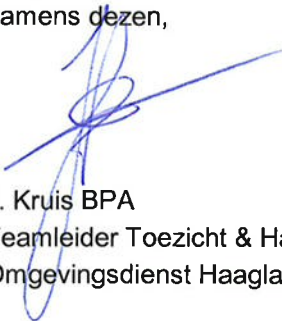
Op 26 april 2017 heeft de ODH een vooraanstaand ingenieursbureau, met een specialisatie op het gebied van metingen naar het geluid van onder andere windturbines, opdracht gegeven om op een voorgeschreven afstand geluidmetingen uit te voeren, waarna de ODH deze doorrekent en beoordeelt. Het uitvoeren van betrouwbare metingen is afhankelijk van het weer, de windkracht en windrichting. Daardoor kunnen wij nog niet precies aangeven wanneer wij u opnieuw kunnen informeren. Wij gaan er op dit moment van uit de resultaten eind juni beschikbaar te hebben. U krijgt daarover opnieuw bericht van ons.

Tot slot

De windturbine is nu een seizoen in bedrijf. Er is op dit moment nog geen beeld over alle seizoenen met de bijbehorende windkracht, windrichtingen en zonnestanden. De ODH blijft de situatie nauwgezet volgen. Heeft u op dit moment vragen? Neem dan contact op met onze toezichthouder de heer R. Matai (06 528 84 428 of radjen.matai@odh.nl).

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Den Haag,
namens dezen,

J. Kruis BPA
Teamleider Toezicht & Handhaving Milieu
Omgevingsdienst Haaglanden

